26113 - MEMURUN MAAŞINA ZEKÂT DÜŞER Mİ?

Soru

SORU: Ben, 2000 S. Arabistan riyali maaş alıyorum. Âilemin hepsinin geçimi bana âittir. Âilemin bütün masraflarını maaşımdan veriyorum. Nafakaları benim üzerimde olan eşim, kızım, anne ve babam, erkek ve kız kardeşlerim vardır. Fakat sormak istediğim şey, malımın kaynağı sadece bu maaşım olduğu ve maaşımın hepsini âileme harcağım halde malımın zekâtını nasıl vermeliyim? Bunun için zekâtımı ne zaman vermeliyim? Bazı insanlar, maaşın, mahsul (ürün) gibidir, üzerinden bir tam hicrî yılın geçmesine bakılmaz diyorlar. Bu sebeple maaşıma ne zaman zekât gerekir?

Detaylı cevap

Her kim, aylık maaşını âilesine veya başka bir yere harcıyor ve ayın sonu gelmeden maaşı bitiyor ve maaşından bir şey biriktiremiyorsa, ona zekât gerekmez. Çünkü zekâtın verilebilmesi için, nisab miktarına ulaşan malın üzerinden bir tam hicrî yılın geçmesi gerekir.

Buna göre, soruyu soran kardeş senin zekât vermen gerekmez. Ancak maaşından nisab miktarına ulaşan bir şey biriktirirsen ve o malın üzerinden de bir tam hicrî yıl geçerse, bu takdirde zekât vermen gerekir.

Sana, 'maaşın zekâtı, mahsül (ürün) gibidir, üzerinden bir tam hicrî yılın geçmesi şart değildir', diyen kimsenin sözü doğru değildir.

İnsanların çoğu maaş ile çalıştıklarına göre, maaşların zekâtını nasıl çıkarmak gerekir? Bunu onlara açıklamak gerekir:

Memurun maaşının zekâtı nasıl çıkarılması gerekir:

Birincisi şekil:

Bir memur, maaşının hepsini harcar ve maaşından bir şey biriktiremezse, kendisine zekât gerekmez. Yukarıda soruyu soran kimsenin durumu gibi.

İkinci şekil:

Bir memur maaşının belirli bir kısmını, bazen fazla, bazen de az biriktiriyorsa, bu durumda malının zekâtını nasıl hesaplamalıdır?

Cevap:

Eğer zekâtının hakkını iyice araştırıyor ve malındaki vermesi gereken zekâtı hak eden kimseden başkasına vermeme konusunda gayret ve kararlı ise, bu takdirde kazancı bir için bir hesap tablosu çizer. Eline geçen her meblağı, eline geçtiği günden başlayarak bu tabloya kaydeder ve eline geçtiği tarihin üzerinden bir tam hicrî yıl geçen her ayın meblağının zekâtını ayrı olarak çıkarır verir.

Eğer rahatlamak ve cömertlik yolunu izlemek ve kalben müsterih olmak istiyorsa, fakirleri ve diğer zekât verilmesi gereken yerleri kendi nefsine tercih ederek eline geçen ilk meblağın üzerinden bir tam hicrî yıl geçtikten sonra onunla birlikte diğer meblağların hepsinin zekâtını birlikte çıkarmasıdır. Bu, onun için daha büyük sevap ve daha yüksek derece kazanmasına, kendisi için daha rahat olmasına ve fakirlerin, yoksulların ve zekât verilmesi gereken yerlerin haklarının daha iyi gözetilmesine vesile olur.Bu şekildeki zekât, henüz üzerinden bir tam hicrî yıl geçmeden verildiği için, muaccel zekât (zamanı gelmeden önce verilen zekât) olur. İlmî Araştırmalar ve Fetvâ Dâimî Komitesi Fetvâları, cilt: 9, sayfa: 280

Bunun örneği:

Bir kimse, Muharrem ayının maaşını aldıktan sonra 1000 riyal biriktirir, ardından Safer ayı ve diğer ayların maaşlarını biriktirirse, bir sonraki yılında Muharrem ayı geldiğinde elindeki bütün paraları toplar, sonra da zekâtını çıkarır verir.

Yine de en iyisini Allah Teâlâ bilir.

Muhammed Salih el-Muneccid